

LUX FILM DAYS

3 FILMS
24 TALEN
28 LANDEN

© Les Films de Pierre

120 BPM (BATTEMENTS PAR MINUTE) 120 BATTEMENTS PAR MINUTE

Een film van Robin Campillo
Frankrijk

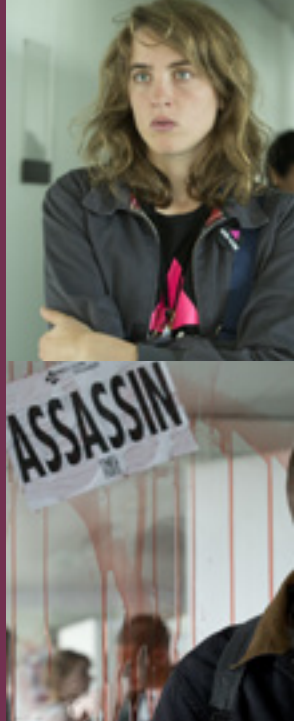
120 BPM (BATTEMENTS PAR MINUTE)

120 BATTEMENTS PAR MINUTE

EEN FILM VAN ROBIN CAMPILLO

We schrijven Frankrijk begin jaren 90, als de aids-epidemie een absoluut dieptepunt bereikt. In haar strijd voor een betere preventie door de politiek verantwoordelijken, een betere toegang tot geneesmiddelen in de proeffase, maar ook gewoon om de publieke opinie wakker te schudden, die ervan overtuigd is dat de ziekte alleen „marginalen” — homoseksuelen, ontvangers van donorbloed, gevangenen, heroïneverslaafden enz. — treft, laat de militante groep Act Up op allerlei manieren van zich horen in het openbare leven.

Robin Campillo, wiens film geïnspireerd is op zijn eigen ervaring als militair, schotelte ons een waar groepsportret voor, ook al richt hij de schijnwerpers vooral op enkele personages van wie hij de levensloop volgt. Het leven van de groep wordt gedomineerd door haar enorme dadendrang, haar vragen, haar conflicten, haar verlangen om de apathie of zelfs maar de algemene onverschilligheid te doorbreken, door de onstuimigheid van haar spectaculaire acties, en ook door de emotie tegenover de ziekte waaraan iedereen rondom ons en wijzelf onherroepelijk ten onder gaan...

EEN MILITANTE FILM?

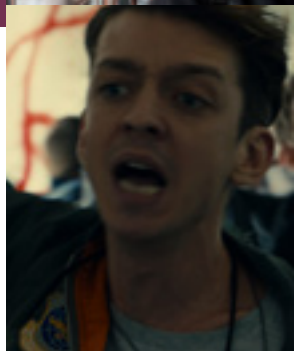
120 BPM is een film over een groep militanten, maar het is duidelijk ook een militante film. De film vertelt het verhaal van de strijd van Act Up in Frankrijk, een strijd waarvan de rechtvaardigheid wordt aangetoond en waarvan eerder indirect het actuele karakter wordt benadrukt. Zoals een personage in de film zegt, was en is Act Up geen lotgenotengroep voor patiënten en waren haar acties bedoeld om te laten zien dat de epidemie niet alleen een probleem was voor de volksgezondheid, maar ook een politieke, economische en sociale dimensie had.

Politiek omdat de Franse staat niet beseftte hoe dringend de situatie was, en weigerde een preventiebeleid te voeren gericht op de risicogroepen, maar ook op de hele bevolking, met name jongeren. Economisch omdat de farmaceutische concerns, die in de film aan de kaak worden gesteld, voorrang gaven aan hun financiële belangen boven de zorg voor de zieken. Sociaal omdat de samenleving onverschillig stond tegenover stervende jonge mensen, wier enige fout was dat ze tot minderheden of gestigmatiseerde groepen behoorden.

Het zijn de vragen die ze worden gesteld, die de film zo actueel maken. De vraag of de patiënten werkelijk de volledige last van hun ziekte zelf moeten dragen, de vraag naar de politieke dimensie van alle maatregelen op het gebied van volksgezondheid, de vraag over de moeilijke strijd om een onverschillige samenleving bewust te maken van de epidemie en het leed.

RECONSTRUCTIE

Dat gezegd zijnde beperkt de film zich niet alleen tot dit militante aspect. Het is een reconstructie die verder gaat dan de documentaire dimensie en die de cineast met name de gelegenheid geeft voortdurend te switchen tussen het collectieve en het individuele, het publieke en het intieme, militante actie en persoonlijke emotie. Op het niveau van het scenario evolueert de film immers overduidelijk van een groepsportret naar de evocatie van een intense, passievolle relatie tussen twee personages, Sean en Nathan, de ene seropositief, de andere niet. Zo verandert de sfeer van de film geleidelijk, van de indrukwekkende demonstraties naar de emotie om het lijden van de minnaar die wordt geconfronteerd met

de ziekte. Het laatste en bijzonder aangrijpende deel wordt gedomineerd door de constante aanwezigheid van de dood.

De film maakt het mogelijk herhaaldelijk te switchen, dankzij montage technieken en een mise-en-scène die gedurende de hele film de indruk wekken van een meer of minder sterke verschuiving. Terwijl de film doorgaans het gevoel geeft dat men met de neus op de feiten wordt gedrukt, versterkt de cineast het effect van afstand ten aanzien van het getoonde beeld. Dat doet hij door gebruik te maken van de soundtrack, en met name van de muziek, maar ook door dezelfde gebeurtenissen vanuit een ander oogpunt te herhalen, of door de onverwachte vertragingen en veranderingen van het ritme.

VERSCHUIVINGEN

Wat opvalt, is het gebruik van talrijke flashbacks (of kleine omkeringen van de chronologie), die op het eerste gezicht meestal onopgemerkt voorbijgaan, zolang ze op natuurlijke wijze worden gebracht. Helemaal in het begin van de film worden we bijvoorbeeld meegesleurd in een actie die aan de gang is: de militanten staan op het punt om een officiële aidsconferentie te verstoren. De camera bevindt zich op schouderhoogte in het gewoel van de groep en we zien slechts een heel klein stukje van de scène van achter de schermen. In de volgende scène zien we de debriefing van deze actie, waarin de militanten van mening verschillen over hoe het verder moet, nu de spreker onder het (nep)bloed zit en kortstondig in de boeien wordt geslagen. Dankzij de montage zien we deze scène als totaalshot vanuit de zaal. De cinematografische techniek lijkt vanzelfsprekend, maar het effect van de reprise, de herhaling, brengt bij de toeschouwer (net als bij de militanten) een gevoel van afstand teweeg, hier eigenlijk de afstand tussen het debat en de reflectie.

Maar deze afstand is niet noodzakelijk intellectueel en kan juist een sterke emotionele impact hebben. Na de actie in de Melton Pharm-laboratoria volgen we de groep in een metrostel, waar de militanten weer op adem komen van de gebeurtenissen (ze werden enkele uren vastgehouden op het politiebureau). Op dat ogenblik wijst Sean op de schoonheid van de hemel met de ondergaande zon en voegt hij er zeer melancholiek aan toe: „Er zijn van die momenten dat ik beseft hoezeer aids mijn leven heeft veranderd.” Meteen barst hij echter in lachen uit en iedereen lacht mee. Toch wist deze lach de emotie van de vlak daarvoor gesproken woorden niet uit. Deze

geven duidelijk een intiem gevoel weer, dat tegenover de anderen met behulp van de ironie moet worden afgezwakt.

Het is dit constante zoeken naar evenwicht tussen het intieme en het publieke, tussen actie en persoonlijke emoties, tussen het heden, het verleden en een verschrikkelijk onzekere toekomst, dat dankzij deze cinematografische mise-en-scène voortdurend mogelijk is. Een zeer mooie scène verweeft op die manier het heden van de militante actie met het verlangen van het personage naar een toekomst en met een melancholie die men kan doorgronden door de manier waarop de cineast naar een vervolgen en onherroepelijk verdwenen kijkt: Nathan loopt in de gaypride mee met Sean, die vermomd is als cheerleader, maar hij struikelt en valt op zijn knieën. Zijn blik (en die van de camera) valt op een pamflet op de grond met de objectieve kreet „Ik wil dat je leeft!” Dat moment wordt bovendien in slow motion gefilmd, en de soundtrack valt plotseling stil, waardoor al het lawaai en alle muziek rondom verstommen. De camera is gericht op de dansende Sean, en vervolgens op het gezicht van de lachende Nathan. Nathan is duidelijk ontroerd door de slogan van het pamflet. Hij wil immers dat zijn vriend leeft en overleeft, maar de slow motion is tegelijk die van een bevroren, versteend moment, en we kunnen ons ook inbeelden welke herinnering er in het geheugen van het personage (en van de cineast) gegrift staat. De hele scène verloopt perfect vloeiend en laat een zeer gemengde en zeer fijne indruk na, waarin de euforie van het nu en de nauwelijks benadrukte melancholie van het vervolgen moment zich met elkaar vermengen.

RITME

De film heet *120 BPM*, een duidelijke verwijzing naar een verhoogd hartritme. En de eerste indruk die door deze meer dan twee uur durende film wordt nagelaten, is inderdaad die van het duivelse ritme van de acties van Act Up, die elkaar razendsnel opvolgen, zoals ook de militanten in snel tempo het kantoor van het bedrijf Melton Pharm binnenstappen, waar ze in enkele seconden tijd de muren bekladden met nepbloed. Deze indruk is zeker juist. De cineast toont dankzij een ritmische montage de vele aspecten van de activiteiten van Act Up, of het nu om militante gebaren gaat, of om bijeenkomsten en debriefings, het werk van de commissies en de wetenschappelijke uitleg over de geneesmiddelen die het virus mogelijk bestrijden, activiteiten op scholen of persoonlijke, vriendschappelijke, liefdevolle of conflictueuze relaties tussen de personages. De film volgt het voorbeeld van de ongeschreven regel op vergaderingen waar niet wordt geapplaudiseerd — maar slechts met de vingers wordt geknipt — om te voorkomen dat die vergaderingen nog langer duren: de film bevindt zich in een noodtoestand, net als degenen die tegen de epidemie strijden.

Maar dat is slechts een gedeeltelijke indruk. Robin Campillo werkt op doeltreffende wijze aan de veranderingen van ritme, en de film lijkt dan misschien te vibreren op het tempo van de muziek in de club waar de personages tot diep in de nacht dansen, in dezelfde scène schakelt hij over naar een veel melancholischer gezang, dat het voornaamste muzikale thema van de film vormt.

De camera lijkt eveneens voortdurend in beweging te zijn om de acties van de militanten vast te leggen, maar toch staat hij ook herhaaldelijk stil, hetzij om een momentopname van een vakantie van Sean en Nathan op een verlaten strand vast te leggen in een totaalshot, hetzij om in stilte de tientallen lichamen van demonstranten te laten zien die in de straten van Parijs zijn gaan liggen om de ravage te symboliseren die de epidemie heeft aangericht, of ten slotte om letterlijk de dood van Sean te laten zien, een individuele dood die ons toeschouwers, net als Nathan, bij de keel grijpt, maar ook de collectieve dood waaraan een laatste actie van Act Up opnieuw haar hele politieke betekenis zal verlenen.

De kracht van de film ligt zeker in de manier om het collectieve en het individuele met elkaar te vermengen, het meest intieme nauw te verweven met het meest politieke.

© Celine Nieszawer

© Celine Nieszawer

STOF TOT NADENKEN

Naast bovengenoemde suggesties voor analyse kunnen verschillende aspecten van *120 BPM* nader worden uitgediept.

- *120 BPM* is ongetwijfeld een op waar gebeurde feiten gebaseerde film over een strijd die nu misschien gestreden lijkt. Maar welke actuele lessen kunnen we trekken uit zowel de film als de strijd van Act Up, een organisatie die nog altijd bestaat?
- Wat vindt u van de acties van Act Up? Noodzakelijk? Gewelddadig? Spectaculair? Onhandig? Onontbeerlijk? Begrijpt u de debatten die we in de film te zien krijgen en die de militanten zo woedend maken?
- Vindt u dat de strijd tegen aids (maar ook tegen andere ziekten) alleen maar de door de ziekte getroffen patiënten of groepen betreft? In hoeverre moet een dergelijke strijd niet alleen als collectief, maar als universeel worden beschouwd?

les grignoux

EUROPESE CINEMA VOOR DE EUROPEANEN

Na de editie van vorig jaar, waarop het tiende jubileum van het initiatief werd gevierd, blijft de LUX-prijs een verbazingwekkende verscheidenheid aan genres en kleuren tonen via de films van jonge, getalenteerde Europese regisseurs. Het Europees Parlement heeft de eer u de drie films voor te stellen die meedingen naar de LUX-filmprijs 2017:

120 BPM (BATTLEMENTS PAR MINUTE) (*120 battements par minute*), film van Robin Campillo, Frankrijk

SAMISCH BLOED (*Sameblod*), film van Amanda Kernell, Zweden, Noorwegen, Denemarken

WESTERN, film van Valeska Grisebach, Duitsland, Bulgarije, Oostenrijk

De films behandelen actuele thema's, op een warme en intelligente manier, en geven weer wat Europa op dit moment doormaakt. Ze laten personages zien die hun blik richten op de wereld om hen heen, om de werkelijkheid en de samenlevingen en gemeenschappen waartoe ze behoren, te begrijpen. Door onze verhalen te vertellen, gesublimeerd door de emotie van de cinema, worden de kwaliteit en de diversiteit van de Europese cinema en het belang ervan bij de opbouw van sociale waarden en culturele gemeenschappen, voor het voetlicht gebracht. Wij nodigen u uit om de films te bekijken tijdens de zesde editie van de LUX-filmdagen.

LUX-FILMPRIJS

Cultuur is van fundamenteel belang voor de ontwikkeling van onze samenleving.

In die geest heeft het Europees Parlement in 2007 de LUX-filmprijs gelanceerd. Het wil daarmee bijdragen aan een grotere distributie van de Europese films door heel Europa en aanzetten tot een Europees debat over belangrijke maatschappelijke thema's.

De LUX-filmprijs is een uitzonderlijk initiatief. Terwijl de meeste Europese coproducties slechts in het land van oorsprong te zien zijn en zelden elders worden gedistribueerd, zelfs niet binnen de EU, biedt de LUX-filmprijs drie Europese films de unieke kans om in de 24 officiële EU-talen te worden ondertiteld.

De winnaar van de LUX-filmprijs wordt op 15 november 2017 bekendgemaakt door de leden van het Europees Parlement.

LUX-FILMDAGEN

Uit de LUX-filmprijs zijn de LUX-filmdagen voortgekomen. Sinds 2012 worden de drie films die meedingen naar de LUX-filmprijs, aan een breder Europees publiek gepresenteerd tijdens de LUX-filmdagen.

Via de LUX-filmdagen nodigen we u uit voor een onvergetelijke grensoverstijgende culturele ervaring. Van oktober 2017 tot december kunt u samen met cinefelen uit heel Europa de vertoningen van de drie films in een van de 24 officiële talen van de Europese Unie bijwonen. Vergeet niet te stemmen voor uw favoriete film via onze website luxprize.eu of onze Facebookpagina!

PUBLIEKSVERMELDING

In het kader van de LUX-filmprijs kiest het publiek zijn favoriete film: de publieksvermelding. Stem vóór 31 januari 2018 voor één van deze drie films! Misschien maakt u wel kans om in juli 2018 — op uitnodiging van het Europees Parlement — het internationale filmfestival van Karlovy Vary bij te wonen en bekend te maken welke film de publieksvermelding heeft gewonnen.

KIJK,
DEBATEER
EN STEM!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REGISSEUR: Robin Campillo

SCENARIO: Robin Campillo

CAST: Nahuel Pérez Biscayart, Arnaud Valois,
Adèle Haenel, Antoine Reinartz

DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY:
Jeanne Lapoirie

PRODUCENTEN: Hugues Charbonneau,
Marie-Ange Luciani

PRODUCTIE: Les Films de Pierre, France 3
Cinéma, Page 114, Memento Films Production,
FD Production

JAAR: 2017

DUUR: 144'

GENRE: Fictie

LAND: Frankrijk

OORSPRONKELIJKE VERSIE: Frans

DISTRIBUTEUR(S): Cinéart (België, Nederland)

Manuscript voltooid in augustus 2017

SILENCE = 100%